

Konzulensek: dr. Szónyi Eszter és dr. Tomka Péter.

Munkatársak: Horváth Ciprián, Melis Eszter, Eke István régészek; dr. Tóth Gábor antropológus; Bek Tamás, Könczöl Laura, Radics András, Skriba Pál, Vágusz Anina régésztechnikusok; Bötsch Enikő, Csuti Tamás, Faiszt Szabina, Halász Ferenc, Hatos János, Lakatosné Sövegjártó Erika, Molnár Szabolcs, Ritly Jenő, Wolf Ernő technikusok; Áncsán Zoltán, Földi Áron és Kovács Zoltán geodéták; Sándor Lajos (fémkeresős leletfelderítés), Rákóczi Gábor (légi felvételek).

ILON GÁBOR

**186. Győr, Széchenyi tér 7.
(KÖH 28790)**

(Győr-Moson-Sopron megye) B, Ró, Kk, Kú

2010. február 25. és március 3. között a Lloyd-épület Ny-i oldalán végeztünk megelőző feltárást. A Széchenyi tér II. üteméhez tartozó területen az I. ütem és a Lloyd-épület fala közötti 5 m széles sáv területét kutattuk. A tér burkolatcseréje kapcsán csak 50 cm mélységet bolygattak, nem 120–140 cm-t, mint a tér többi részén. A Lloyd-épület rekonstrukciója során itt teraszokat alakítanak ki, amelyekhez közművek is szükségesek. Egy ÉNy-DK irányú, a Lloyd falával párhuzamos árokba kerülnek a közművek, amelynek szélessége a D-i oldalon 50 cm, az északon 100–110 cm széles. Ezt az árkot kutattuk.

A középkori tér szintjéből 2 különböző kavicsozást tudtunk azonosítani, a magasabban levőt feltehetőleg a tér 18. századával lehet azonosítani (a barokk térszint?), mivel egy olyan téglafalat fedett le, amelyet valószínűleg a 17. sz. legvégén–18. sz. elején bontottak vissza. Ez a járósínt a tér közepén 2008. évi 2. felületen megfigyelt legkésőbbi „állatcsontos” térszinttel mutat hasonlóságot. Ebből az épületből csak a K-i zárófala esett a felületbe, és itt mélyítésre sem volt lehetőségünk. (Ez még a 2008. évi 5. felülettől D-re található.) A korábbi kavicsozás talán a 15–16. századhoz tartozott, mázas kerámia került elő belőle.

A Mária-oszlop DK-i sarkánál a 2009. évi 7. felületen dokumentált késő középkori épülettel egy vonalban egy másik épület visszabontott és betöltött rétegeit az árokban is meg tudtuk figyelni.

Az árok É-i végén egy szélesebb árkot tudtunk megfigyelni, amely valószínűleg egy 18–19. századi csatorna, ill. annak visszabontása, kiszedése lehetett. A jelenséget, azaz a csatorna téglafalát 110 cm mélységig nem találtuk meg, de a betöltés jellege és az előkerült leletek alapján valószínűsíthető csatorna léte. Figyelemre méltó, hogy a betöltésből rengeteg római kori, sőt bronzkori lelet is előkerült. Ez alapján feltételezzük, hogy a jelenség nagyon mélyen, az altalajig megbolygatta a korábbi régészeti jelenségeket, azaz a római település rétegeit és feltehetőleg mészbetétes sír(oka)t is elpusztított.

Az É-i részen a fent említett 15–16. századi térszint alatt a 14–15. századra jellemző kemencék és cölöpszerkezetes épülethelyek kerültek elő. Az árok ezen részén,

mivel itt az eredeti (római kori–középkori) térszint is magasabb volt, a 13. századi térszintet is tudtuk dokumentálni egy kis szakaszon.

BÍRÓ SZILVIA

**187. Győrsövényház, Fűzfa-dűlő
(KÖH 74369)**

(Győr-Moson-Sopron megye) Kő

2009 decembere és 2010 májusa között kiterjedt terepbejárásokat folytattunk a Nabucco gázvezeték dunántúli és Pest megyét érintő szakaszán, összesen 205 km hosszúságban, a nyomvonal 100-100 m-es szélességében. A téli időben végzett terepbejárás során általában jó megfigyelési viszonyok között tudtunk vizsgálni, összesen 184 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

Győrsövényház határában, a Rábca D-i ártere mellett egyetlen kisméretű középkori telepnyom került elő.

REMÉNYI LÁSZLÓ – STIBRÁNYI MÁTÉ

**188. Győrszemere, Csonkás-dűlő
(KÖH 74279)**

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró

2009 decembere és 2010 májusa között kiterjedt terepbejárásokat folytattunk a Nabucco gázvezeték dunántúli és Pest megyét érintő szakaszán, összesen 205 km hosszúságban, a nyomvonal 100-100 m-es szélességében. A téli időben végzett terepbejárás során általában jó megfigyelési viszonyok között tudtunk vizsgálni, összesen 184 régészeti lelőhelyet azonosítottunk.

Győrszemere Csonkás-dűlő részén a Margit-major mellett római telepnyomok kerültek elő.

REMÉNYI LÁSZLÓ – STIBRÁNYI MÁTÉ

**189. Hajdúnánás-Tedej, Sertéstelep 3.
(KÖH 56111)**

(Hajdú-Bihar megye) A

2010. szeptember 13. és október 15. között a Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága megelőző régészeti feltárást végzett a lelőhelyen, amit egy hígrágyatózó építése tett szükségessé.

A lelőhely Hajdúnánást Tiszavasvárral összekötő műút K-i oldalán található. Három különböző méretű szelvényben dolgoztunk; 6310 m²-en 68 objektumot tártunk fel, melyekhez 222 statigrafiai egységet rendeltünk. A jelenségek nagy többsége a késő avar korra datálható, néhány legújabb kori és ismeretlen korú objektum is volt.

Egy késő avar kori település 24, sorokban elhelyezkedő, földbe mélyített házat és a hozzájuk tartozó különböző méretű gödröket, kemencéket, cölöplyukakat, árkokat és egy kutat tártunk fel. Az avar kori jelenségekből kerámiadarabok, állatcsontok és paticsdarabok kerültek elő. A házakban az épített kemencék mellett, szétszórva a padló szintjén, kövekből álló réteget dokumentáltunk.

A 15 ismeretlen korú jelenségből 6 közepes méretű gödör, 3 cölöplyuk, 6 pedig keskeny, sekély árok volt. Ezek jó része valószínűleg szintén avar kori lehet, és csak a keskeny feltárási felület miatt nem találtunk bennük leleteket. A legújabb kort két árok képviselte.

A geodéziai bemérést az Archeodata 1998 Bt. végezte.

KOLOZSI BARBARA

190. Harka, Kereszt-földek
(KÖH 59349)

(Győr-Moson-Sopron megye) Kö

2010. június-júliusban elvégeztük a 800/79 hrsz.-ú ingatlanon létesítendő családi ház építése előtti megelőző régészeti feltárást. A géppel eltávolított termőtalaj kb. 20–30 cm vastagságúnak bizonyult, az altalajt kavicsos agyag alkotta.

A feltárás során június 11-én mindössze 2 bizonytalan régészeti jelenséget dokumentáltunk: egyikük egy oszlophely, a másik pedig egy sekély, ovális formájú gödör volt. Kormeghatározást csak az utóbbi esetében tudtunk végezni, mivel az előbbi jelenségnél nem került elő leletanyag. Ez alapján egy a középkor kései időszakára keltezhető település újabb nyomát sikerült azonosítanunk.

Július 5-én a lehumuszolt területen sem leletanyag, sem objektum nem jelentkezett.

POLGÁR PÉTER

191. Harka, római katolikus templom
(KÖH 51979)

(Győr-Moson-Sopron megye) Kú

A templom (254 hrsz.) drainezési földmunkái mellett régészeti megfigyelést végeztem 2010. augusztus 4–13. között. A templom körül kézi erővel ásták ki az árkot, ennek során előkerült az 1969-ben, a templom kutatása utáni felújításkor kialakított, betonból készített vízelvezető. A betonfolyókát kőlapokkal fedték le, az évek során ez eltömődött – a kőlapok között bemosódott a föld – és nem töltötte be feladatát. Az is megfigyelhető volt, hogy a templom támpilléreit áttörték a csatorna kialakításának érdekében. Az árokból a szentélynél és a hajó É-i fala mellől szórvány antropológiai anyag került elő. A templomot még a barokk időszakban is temető övezte, ennek emléke a bejárat mellett felállított két sírkő is. Kisebb sírkőtöredékek az árokból is kerültek elő. Ezekon kívül a Storno-féle 1894-es kifestésből maradt apró vakolatöredékeket találtunk.

GABRIELI GABRIELLA

192. Háromfa, Pácod-puszta
(KÖH 76373)

(Somogy-megye) Kö

Nagyatád környékén szennyvízvezeték kiépítését tervezték, ennek kapcsán 2010. júliusban hatástanulmány

készítése céljából terepbejárásokat végeztünk. Négy ismert lelőhely területét pontosítottuk és 3 új lelőhelyet találtunk.

Bakházától Ny-ra és É-ra, az ún. Pácod-puszta területén, viszonylag magas kukoricában elég rossz észlelési körülmények között néhány középkori kerámiát találtunk.

Munkatársak: Gál Zoltán, Nyári Zsolt, Cserép Tamás.

MOLNÁR ISTVÁN

193. Hegykő, Kossuth L. utca–Nyárfa sor
(KÖH 24188)

(Győr-Moson-Sopron megye) B, V

2010 folyamán régészeti szakfelügyeletet láttam el a Kossuth utca és a Nyárfa sor által bezárt területen, ahol csatlakozás átalakítására és parkosításra került sor.

Július 15-én a sóderes felületű gyalogos, ill. kerékpárutak létesítéséhez a termőtalajréteg maximum 10 cm vastag felső részét távolították el, így jelenségek észlelésére nem nyílt lehetőség. Ugyanakkor a terület középső részén futó szakasz két pontján is sikerült szórványos kerámia leletanyagot gyűjtenem, mely egyrészt a késő bronzkor, másrészt a késő vaskor időszakára keltezhető.

November 4-én a kivitelezés második ütemét képező fatelepítéshez kapcsolódóan az ültetendő facsemetéknek kiásott mintegy 40 cm mélységű gödrök átvizsgálására került sor. A gödrök nem érték el, ill. csak kissé érintették az altalaj agyagos szintjét, régészeti jelenségeket egyikükben sem tapasztaltam. Ugyanakkor a régészeti lelőhelyre utal az a több darab őskori (bronzkori) kerámiatöredék, valamint néhány állatcsonttöredék, melyeket a kidobott földben gyűjtöttem.

POLGÁR PÉTER

194. Hercegszántó, Jókai utca déli vége
(KÖH 73107)

(Bács-Kiskun megye) A, Kú

2010. március 22-én és 26-án Nagybaracska, Gara és Hercegszántó községek szennyvízcsatornázásának kiépítése kapcsán végeztünk terepbejárásokat. A tervezett nyomvonal belterületen mindhárom település esetében a meglévő utcahálózatot követte. Hercegszántó esetében új szennyvíztisztító telep kialakítására is sor került. A terepen a 42 km hosszú nyomvonal mindkét oldalát 20–20 m szélességben vizsgáltuk.

A munka során két, már ismert lelőhelyet érintettünk (Árpád u.; Főcsatorna mellett) és egy újat találtunk, amelyet leletanyaga alapján avar és kora újkori felszíni telepnyomként azonosítottunk.

Munkatársak: Rózsa Gábor, Alács Attila, Sultis László technikusok, Weisz Attila geodéta, Molnár Zsolt geodéziai asszisztens.

PARDITKA GYÖRGYI